

Usmernenie lekárov všeobecnej zdravotnej starostlivosti s vykazovaním ošetrovného a nemocenského v súvislosti s ochorením, kontaktom (izoláciou/karanténou) alebo špecifickou okolnosťou (zatvorenia definovaných zariadení) súvisiacou pri ochorení COVID-19 v Slovenskej republike

Usmernenie pre VLD a VLDD vydávané MZ SR v spolupráci s MPSVR SR a Sociálnou poisťovňou ku vykazovaniu PN v súvislosti s COVID-19:

V súvislosti s aktuálnym rizikom šírenia nákazy nového koronavírusu SARS-CoV-2, spôsobujúceho ochorenie COVID-19 sa práceneschopnosť (ďalej len „PN“) a ošetrovanie člena rodiny (ďalej len „OČR“) vykazuje nasledovným spôsobom:

1. OŠETROVNÉ

Odporúčame vychádzať z Usmernenia lekárov všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých k vykazovaniu ošetrovného (OČR).

2. NEMOCENSKÉ

Na účely eliminácie šírenia nákazy COVID 19 boli prijaté postupy, ktoré sa uplatňujú v súlade so stanoviskom hlavného hygienika Úradu verejného zdravotníctva SR nasledovne:

Karanténnu PN vystaví príslušný ošetrojúci lekár **každej chorej osobe alebo osobe podozrivej z ochorenia, ak o to táto osoba požiada**, a to **na základe vlastného uváženia po anamnestickom vyšetrení alebo po oznámení príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva alebo po oznámení pacienta**.

Má ísť teda o osoby, ktoré spĺňajú **klinické a zároveň epidemiologické kritériá** alebo spĺňajú **epidemiologické kritériá podľa Usmernenia hlavného hygienika SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2 (jedenásta aktualizácia) č. OSIO/791/119830/2020 zo dňa 20. novembra 2020**.

Pri potvrdzovaní karanténnej PN je teda smerodajná **epidemiologická súvislosť** alebo **rozhodnutie príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ktoré môže byť v odôvodnenom prípade nahradené aj zápisnicou o epidemiologickom vyšetrení. O vystavenie takejto karanténnej PN osoba spravidla požiada**. O vystavenie karanténnej PN osoba nepožiada, ak má možnosť využiť home office, prípadne čerpať dovolenku.

Vystavenie karanténnej PN je opodstatnené pre laboratórne nepotvrdené prípady, ktoré spĺňajú nasledovné kritériá:

- **Úzky kontakt s pozitívnou osobou** na ochorenie COVID-19,
- **Bežný kontakt s pozitívnou osobou** na ochorenie COVID-19 **s klinickými príznakmi**,
- **Bežný kontakt s pozitívnou osobou** na ochorenie COVID-19 **bez klinických príznakov, ak má domácu izoláciu nariadenú príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva**,

!!!UPOZORNENIE!!!

Na účely vystavenia karanténnej PN príslušný ošetrojúci lekár **vyžiada od osoby aj relevantné doklady** - v prípade positivity doklad o pozitívnom teste. Ak osoba nedisponuje papierovým dokladom o pozitívnom teste, je možné preposlať e-mail s požadovanou informáciou, prípadne aj snímku obrazovky na telefóne o pozitívnom teste zaslanom sms formou z Národného centra zdravotníckych informácií. Za predpokladu, že osoba informuje príslušného ošetrojúceho lekára o kontakte s pozitívnou osobou, na účely preverenia príslušný ošetrojúci lekár vyžiada aj údaje o tejto osobe. V záujme predchádzať zneužívaniu sociálneho systému je Sociálna poisťovňa oprávnená preverovať opodstatnenosť vystavenia karanténnych PN, a to prostredníctvom posudkových lekárov vykonávajúcich kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu v rámci lekárskej posudkovej činnosti nemocenského poistenia.

Podľa **vyhlášky** Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k izolácii osôb pozitívnych na ochorenie COVID-19 a karanténe osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou pozitívnu na ochorenie COVID-19, uverejnenej vo Vestníku vlády Slovenskej republiky, ročník 32, dňa 20. apríla 2022, pod číslom 33, účinné od 21. apríla 2022, rozumieme pod pojmom **úzky kontakt** osoby s osobou pozitívnu na ochorenie, ak pri tomto kontakte nemali prekryté horné dýchacie cesty respirátorom typu FFP2 (a vyššie) a

- osoby boli v priamom fyzickom kontakte, alebo
- osoby boli od seba vo vzdialenosti menšej ako 2 metre dlhšie ako 5 minút, alebo
- osoby boli v interiérovom alebo inak uzatvorenom priestore dlhšie ako 5 minút, alebo
- osoby cestovali spoločne dopravným prostriedkom dlhšie ako 5 minút.

Podľa uvedenej **vyhlášky trvá izolácia osôb pozitívnych na ochorenie po dobu 5 dní** od dátumu odobratia vzorky biologického materiálu s pozitívnym výsledkom alebo odo dňa objavenia sa prvých klinických príznakov ochorenia u tejto osoby, pokiaľ sa počas posledných 24 hodín tejto doby u osoby nevyskytli príznaky znemožňujúce pracovnú činnosť. Po ukončení doby izolácie je osoba od 6. roka veku povinná mať na verejnosti po dobu 5 dní prekryté horné dýchacie cesty respirátorom FFP2 a dodržiavať hygienu rúk. Pokiaľ sa počas posledných 24 hodín z doby 5 dní vyskytli u osoby klinické príznaky ochorenia znemožňujúce pracovnú činnosť, izoláciu ukončuje jej ošetrojúci lekár.

Za výsledok testu sa v zmysle vyhlášky považuje výsledok RT-PCR testu, antigénového testu, LAMP-testu, PoCT-testu, alebo domáceho antigénového testu; **pozitívny výsledok domáceho antigénového testu musí byť oznámený a posúdený všeobecným lekárom osoby.**

Podľa uvedenej vyhlášky sa nariaďuje karanténa v domácom prostredí všetkým osobám:

- a) u ktorých lekár posúdi karanténu zo zreteľných epidemiologických dôvodov, ktorými sú najmä dlhodobý úzky kontakt s osobou pozitívnu na ochorenie, ohrozenie imunodeficientnej osoby na pracovisku, ako potrebnú, a zároveň
- b) ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou, ktorá sa neskôr stala osobou pozitívnu na ochorenie, a to počas:
  1. obdobia dvoch dní pred dňom odberu vzorky biologického materiálu osobe podľa písm. b) do skončenia jej izolácie, alebo
  2. dvoch dní pred objavením sa prvých klinických príznakov ochorenia u osoby podľa písm. b) do skončenia jej izolácie.

Karanténa osoby po úzkom kontakte s osobou pozitívnu na ochorenie sa začína od momentu, kedy lekár posúdi karanténu ako potrebnú.

Karanténa sa končí uplynutím doby 5 dní od posledného kontaktu s osobou pozitívnu na ochorenie, pokiaľ sa počas posledných 24 hodín tejto doby u osoby nevyskytli klinické príznaky ochorenia znemožňujúce pracovnú činnosť.

Ak sa u osoby v karanténe vyskytne akýkoľvek z klinických príznakov ochorenia, osoba je povinná kontaktovať svojho všeobecného lekára, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

Nerešpektovanie vyššie uvedených postupov môže byť Úradom verejného zdravotníctva SR vyhodnotený ako **priestupok** na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 zákona č. 355/2007 Z. z., za ktorý príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu podľa § 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. vo výške do 1659 eur.

Na Potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len „potvrdenie PN“) lekár krížikom vyznačí kolónku „Karanténne opatrenie“ alebo na novších tlačivách „Karanténne opatrenie/izolácia“. Uvedené platí aj v prípade, kedy je predpoklad na uznanie choroby z povolania na účely nároku na úrazový príplatok podľa § 293f zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 130/2021 Z. z. To znamená, že aj v situácii, ak oprávnená osoba potvrdí, že ochorenie COVID-19 vzniklo pri práci alebo pri činnosti uvedenej v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, kde z povahy tejto činnosti vyplýva väčšia miera rizika vzniku tohto ochorenia, je potrebné na potvrdení PN krížikom vyznačiť „Karanténne opatrenie“ alebo „Karanténne opatrenie/izolácia“ a nie „chorobu z povolania“.

Od 6. apríla 2022 sa ruší vyhláška Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky č. 28/2022 V. v. SR, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia ku karanténnym povinnostiam osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky.

Zaniká povinnosť registrácie na eHranici, aj povinná karanténa po vstupe na územie Slovenskej republiky pre nezaočkované osoby.

Naďalej je potrebné sledovať svoj zdravotný stav a v prípade objavenia sa príznakov ochorenia COVID-19 kontaktovať svojho všeobecného lekára, resp. pediatra.

POSTUPY V SÚVISLOSTI S VYSTAVENÍM POTVRDENIA PN

Z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia alebo izolácie poskytovateľ zdravotnej starostlivosti naďalej vo všeobecnosti postupuje tak, že vystaví potvrdenie PN, pričom ako diagnózu uvedie diagnózu č. **U07.2 – podozrenie z infekcie COVID-19**. V situácii, ak sa jedná o pacienta s laboratórne potvrdenou infekciou SARS-CoV-2/ COVID-19 uvedie poskytovateľ diagnózu č. **U07.1 - potvrdená infekcia COVID-19**.

V situácii, ak osoba informuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o akútnom respiračnom ochorení, pričom sa podrobila aj testovaniu a zatiaľ jej nie je známy výsledok, postupuje poskytovateľ zdravotnej starostlivosti tak, že potvrdenie PN vystaví, avšak **príslušnú diagnózu ako aj dôvod PN (karanténa alebo choroba) zaznačí až po obdržaní relevantného výsledku z testovania**. V prípade, ak napriek uvedenému, bola PN poskytovateľom zdravotnej starostlivosti uznaná na bežné (napr. respiračné) ochorenie (dôvod vzniku „choroba“) a v jej priebehu sa testovaním zistí, že ide o ochorenie COVID-19, **PN sa určí ako karanténna od dátumu odobratia vzorky biologického materiálu s pozitívnym výsledkom**. Uvedená oprava sa vyznačí na tlačive PN, ak ešte nebolo odoslané Sociálnej poisťovni, alebo na tlačive Preukaz o trvaní PN.

Zároveň môže nastať aj situácia, kedy napriek vyznačeniu diagnóz (U07.1 alebo U07.2) na vystavenom potvrdení PN, sa dodatočným otestovaním osoby zistí, že táto nie je pozitívna na ochorenie COVID-19 a z uvedeného dôvodu je potrebné uskutočniť zmenu pôvodne potvrdenej diagnózy ako aj zmenu dôvodu PN. V takom prípade poskytovateľ zdravotnej starostlivosti **zaznačí zmenu dôvodu PN (z karantény na chorobu, prípadne z choroby na karanténu) vrátane dátumu tejto zmeny na Preukaze o trvaní PN**.

Dávame do pozornosti potrebu naďalej uvádzať v prípade karanténnej PN na každom potvrdení PN, príp. na Preukaze o trvaní PN presné rozmedzie karanténneho opatrenia/izolácie „od – do“. Uvedené je potrebné vyznačiť na príslušnom doklade (I. a IV. diel potvrdenia PN a Preukaz o trvaní PN) dopísaním textu: „Karanténne opatrenie/izolácia od ..... do .....“. Uvádzanie tohto údaja je nevyhnutne potrebné na správne určenie podporného obdobia.

Zo strany lekárov je potrebné pri vystavovaní Potvrdenia PN z **dôvodu nariadeného karanténneho opatrenia/izolácie** postupovať nasledovne:

- Potvrdenie PN z dôvodu nariadenia karanténneho opatrenia/izolácie vystavíte na základe telefonického alebo e-mailového vyžiadania pacientom. Pacient si NECHODÍ osobne po potvrdenie PN.
- Ako dátum začiatku PN uvedie lekár dátum začiatku nariadenia karantény/izolácie alebo začiatku karantény pri návrate z cudziny a tento dátum oznámi pacientovi.
- Lekár zašle na začiatku karanténnej PN III. diel potvrdenia Sociálnej poisťovni, I., II., III. a IV. diel ponechá v zdravotnej dokumentácii.
- **Po ukončení PN**
  - **Po ukončení PN vydá lekár poistencovi do rúk II., III. a IV. diel potvrdenia**
  - **I. diel potvrdenia zašle lekár Sociálnej poisťovni.**
- Lekár upozorní pacienta, aby v prípade, ak je poistencom Sociálnej poisťovne podal Sociálnej poisťovni Žiadosť o pandemické nemocenské – podrobnosti, aký formulár má použiť a ako ho má zaslať, má zverejnené Sociálna poisťovňa na svojej webovej stránke www.socpoist.sk.
- Vystavenie potvrdenia PN oznámi pacient zamestnávateľovi telefonicky alebo e-mailom.
- V odôvodnených prípadoch, na žiadosť pacienta, je možné zaslať pacientovi III. diel potvrdenia poštou alebo naskenovať a zaslať zaheslované e-mailom; rovnaký postup sa odporúča, ak pacient nie je poistenec Sociálnej poisťovne.
- Lekár si má viesť **excelovský zoznam** o vystavených potvrdeniach PN pre prípad rýchleho preverenia. Lekár vystavenie potvrdenia PN uvedie aj do **zdravotnej dokumentácie**.

Preukaz o trvaní PN tých pacientov, ktorých PN bola uznaná z dôvodu karanténneho opatrenia/izolácie, zašle ošetrojúci lekár do Sociálnej poisťovne, taktiež I. diel potvrdenia PN pri ukončení PN s doplneným údajom „Karanténne opatrenie/izolácia od..... do.....“.

Po doručení potvrdenia PN od lekára bude pobočka čakať na doručenie Žiadosti o pandemické nemocenské od poistenca. Následne spáruje potvrdenie od lekára so žiadosťou o dávku a rozhodne o nároku na nemocenské. V prípade, ak pacientovi vznikne PN po 30. novembri 2021, Sociálna poisťovňa bude poskytovať len „klasické“ nemocenské bez ohľadu na skutočnosť, že pacient bol uznaný za dočasne práceneschopného z dôvodu nariadeného karanténneho opatrenia/izolácie. Postup lekárov pri vystavovaní Potvrdenia PN z dôvodu nariadeného karanténneho opatrenia/izolácie však zostáva s prihliadnutím na epidemiologickú situáciu zachovaný.

Postup pri vydávaní potvrdenia PN z iných dôvodov ako v súvislosti s karanténou/izoláciou pri COVID-19 je štandardný. Pri uznaní PN z iného dôvodu ako z dôvodu karanténneho opatrenia/izolácie pri COVID-19 odovzdá lekár I., II. a III. diel potvrdenia PN priamo pacientovi, ktorý odovzdá III. diel zamestnávateľovi a II. dielom si uplatní nárok na nemocenské v Sociálnej poisťovni. Pri ukončení PN odoberie lekár pacientovi I. diel potvrdenia PN a odovzdá mu IV. diel potvrdenia PN, ktorý pacient predloží zamestnávateľovi/Sociálnej poisťovni. I. a III. diel potvrdenia PN zasiela lekár Sociálnej poisťovni. Preukaz o trvaní PN odovzdá lekár pacientovi, ktorý ho zašle zamestnávateľovi/Sociálnej poisťovni. V prípade nedodržania tohto postupu zo strany lekárov bude potvrdenie PN, resp. jeho diely a Preukaz o trvaní PN, vrátené lekárovi.

Vyššie uvedené postupy sa majú uplatňovať od 12.3.2020 na území Slovenskej republiky len vo vzťahu k PN súvisiacej s karanténnym opatrením/izoláciou pre COVID-19.

Tieto postupy sa uplatňujú iba u tých pacientov, ktorí sú poistencami Sociálnej poisťovne, t. j. neplatia pre osoby, ktoré sú

- evidované na úrade práce a potrebujú doklad pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- zamestnancami silových rezortov a
- poistené (vykonávajú zárobkovú činnosť) v inom štáte.

Ak po uplynutí obdobia, na ktoré bola určená karanténa/izolácia, pacient nemá známky ochorenia, ani nie je pozitívne testovaný na ochorenie COVID-19, dôvod na trvanie karanténnej PN zaniká a PN lekár ukončí.

To neplatí, ak existuje iný medicínsky dôvod na jej trvanie aj po uplynutí karantény. V takom prípade zmenu diagnózy ošetrojúci lekár zaznamená do zdravotnej dokumentácie a zmenu dôvodu trvania vrátane dátumu tejto zmeny uvedie na tlačive Preukaz o trvaní PN .

Kedy nie je dôvod uznať PN

Na základe § 250b ods. 6 Zákonníka práce v znení zákona č. 66/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony

pre zastavenie alebo obmedzenie činnosti zamestnávateľa na základe rozhodnutia príslušného orgánu alebo pre zastavenie alebo obmedzenie činnosti zamestnávateľa ako dôsledku vyhlásenia mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu, ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa. To znamená, že ak sú preventívne uzatvorené školy, predškolské zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti, alebo akékoľvek iné prevádzky (napr. prevádzky maloobchodu, rekreačných zariadení, kultúrnych zariadení, obchodných domov) na základe opatrenia Úradu verejného zdravotníctva, ktorým bolo z dôvodu nariadenia mimoriadnej situácie nariadené uzatvorenie vymedzených inštitúcií a prevádzok - ide jednoznačne o prekážku v práci na strane zamestnávateľa, kedy zamestnancovi patrí náhrada mzdy - **nie je dôvodné uznanie PN** .

Ak sú uzatvorené prevádzky len na základe vlastného rozhodnutia zamestnávateľa – jednoznačne ide o prekážku v práci na strane zamestnávateľa, kedy zamestnancovi patrí náhrada mzdy - **nie je dôvodné uznanie PN**.

V prípade zmeny okolností manažmentu a koordinácie opatrení pre zabránenie epidémie COVID-19 budú tieto postupy v spolupráci so Sociálnou poisťovňou a MPSVR SR bezodkladne upravené. Z tohto dôvodu odporúčame pravidelné sledovanie webovej stránky <https://standardnepostupy.sk/> a webovej stránky Sociálnej poisťovne <https://www.socpoist.sk/>.

Upozornenie: používanie kódov **U07.1 - potvrdená infekcia COVID-19** alebo **U07.2 podozrenie z infekcie COVID-19** môžete použiť aj v prípade, ak Váš informačný systém nebol ešte prekonfigurovaný. V takomto prípade uvidíte tieto kódy ako „nepokrytý kód U07.1 a nepokrytý kód U07.2“. Prechodne ich aj v tomto formáte bude Sociálna poisťovňa akceptovať. NCZI je upovedomené o prijatí tohto usmernenia v súvislosti s nadväznosťou na príslušný **Štandardný postup pre rýchle usmernenia klinického manažmentu detských a dospelých pacientov s novým koronavírusom 2019 (COVID-19) a jeho prílohu č. 4.**

V súvislosti s uvedeným dávame do pozornosti aj zmenu Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH-10), platnú od 22. januára 2021.

Nižšie uvedené nové diagnózy je možné zo strany Sociálnej poisťovne spracúvať od piatka, 26. februára 2021.

Nové kódy diagnóz v súvislosti s ochorením Covid-19

U07.1	Potvrdená infekcia COVID-19
U07.2	Podozrenie z infekcie COVID-19
U07.3	Potvrdená infekcia COVID-19 PCR testom
U07.4	Potvrdená infekcia COVID-19 Ag. testom
U08.0	Osobná anamnéza COVID-19
U08.9	Osobná anamnéza COVID-19, bližšie neurčená
U09.0	Stav po COVID-19
U09.1	Vedľajšie príznaky v súvislosti s podaním vakcíny proti COVID-19
U09.9	Stav po COVID-19, bližšie neurčený
U10.0	Multisystémový zápalový syndróm v časovom vzťahu ku COVID-19
U10.9	Multisystémový zápalový syndróm v časovom vzťahu ku COVID-19, bližšie neurčený